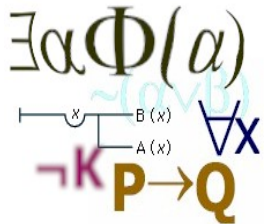

Αναδρομή

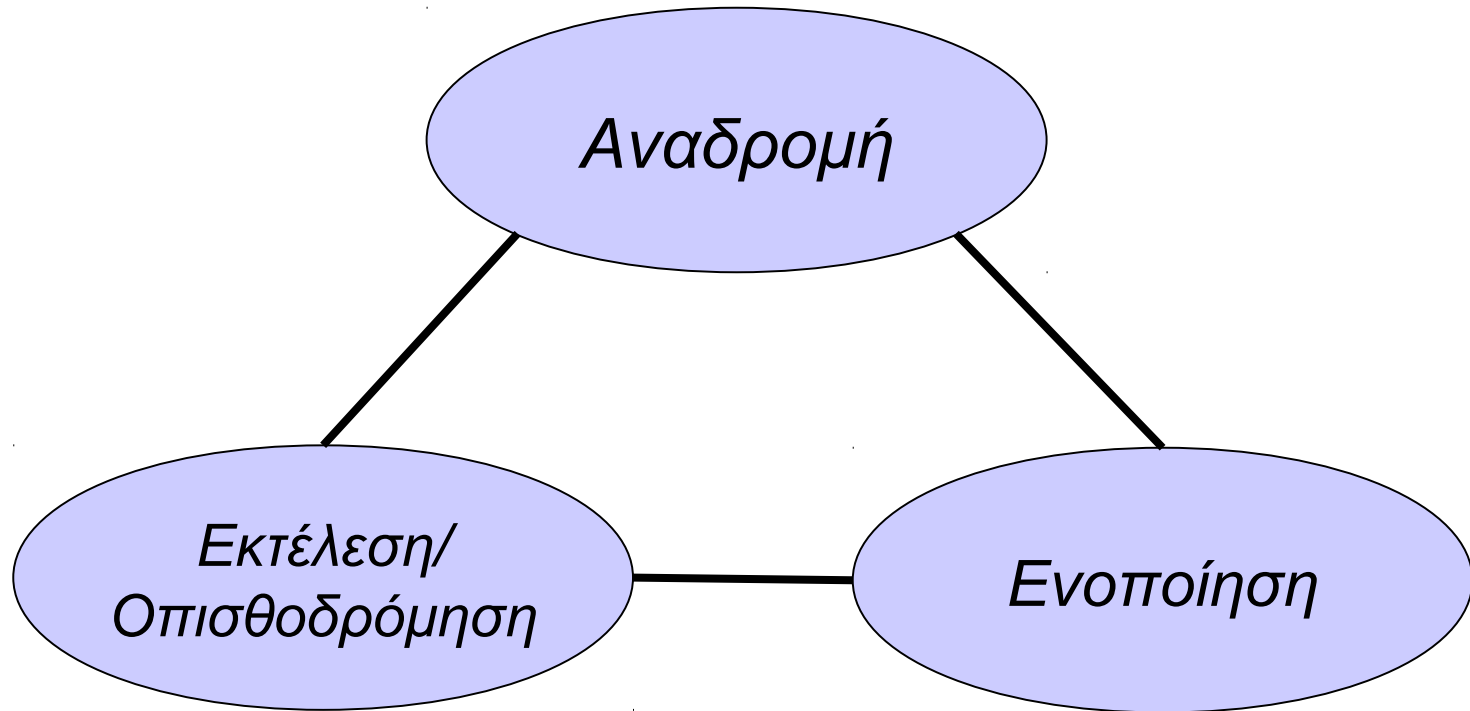
Ηλίας Σακελλαρίου

Δομή Παρουσίασης

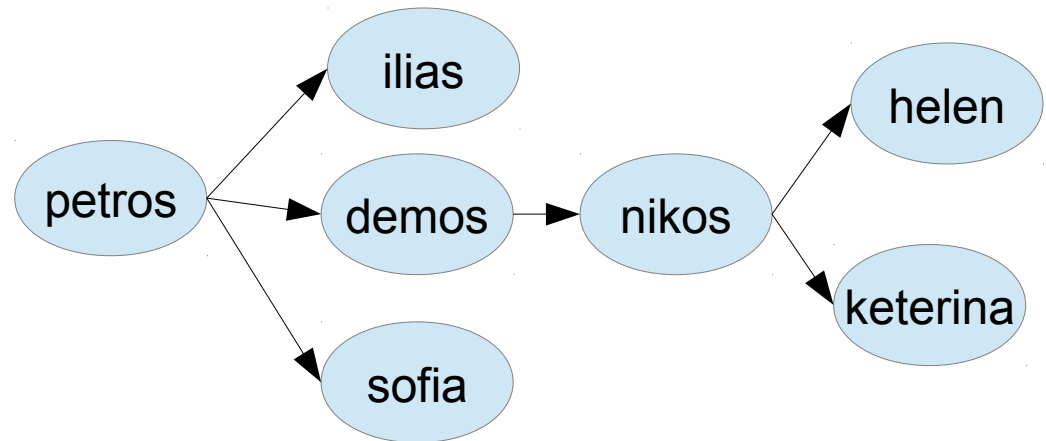
- Αναδρομικοί Ορισμοί
- Αρχή της Αναδρομής
- Παραδείγματα
- Αριθμητικές Πράξεις στην Prolog
- Παράδειγμα Συμβολικής Παραγωγήσις

Prolog Programming Skills

Παράδειγμα Κίνητρο: Κοινωνικό Δίκτυο

- Έστω ότι γνωρίζετε **προτάσεις** (endorsements) μεταξύ των χρηστών:
- Σχέση endorse/2.
`endorse(petros,ilias).`
`endorse(petros,demos).`
`endorse(petros,sofia).`
`endorse(demos,nikos).`
`endorse(nikos,helen).`
`endorse(nikos,katerina).`

Σύνδεση μεταξύ Χρηστών: Σχέση linked_by_E

- Δύο χρήστες **Endorser** και **User** συνδέονται αν:
  - ο **Endorser** έχει προτείνει τον **User** (Α' Βαθμός)
  - ο **Endorser** έχει προτείνει τον **X**, ο οποίος έχει προτείνει τον **User** (Β' Βαθμός),
  - ο **Endorser** έχει προτείνει τον **X**, ο οποίος έχει προτείνει τον **Y**, ο οποίος έχει προτείνει τον **User** (Γ' Βαθμός),
  - κλπ....

Υλοποίηση

*linked_by_E(Endorser, User):-
endorse(Endorser, User).*

*linked_by_E(Endorser, User):-
endorse(Endorser, X), endorse(X, User).*

*linked_by_E(Endorser, User):-
endorse(Endorser, X), endorse(X, Y), endorse(Y, User).*

...

Υλοποίηση (καλύτερη)

*linked_by_E(Endorser, User):-
endorse(Endorser, User).*

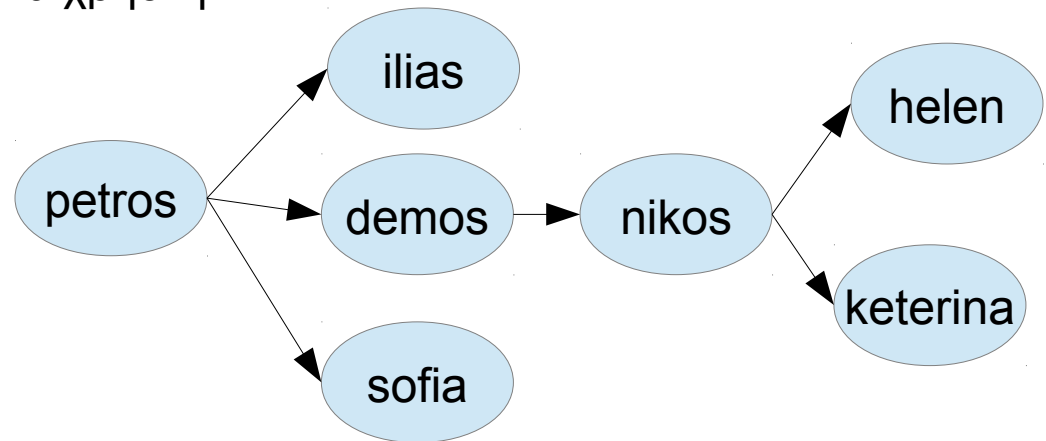
*linked_by_E(Endorser, User):-
endorse(Endorser, UserX),
linked_by_E(UserX, User).*

Παράδειγμα: Σχέση linked_by_E

- **linked_by_E(Endorser,User)**, αληθής όταν ο Endorser συνδέεται μέσω "προτάσεων" με τον User. Άρα:

- Ο **Endorser** έχει προτείνει τον **User**
- Ο **Endorser** έχει προτείνει ένα χρήστη X που συνδέεται με τον **User**.

endorse(petros,ilias).
endorse(petros,demos).
endorse(petros,sofia).
endorse(demos,nikos).
endorse(nikos,helen).
endorse(nikos,katerina).

linked_by_E(Endorser,User):- endorse(Endorser,User).

linked_by_E(Endorser,User):- endorse(Endorser,UserX), linked_by_E(UserX,User).

Ορισμοί στα Μαθηματικά

■ Αναλυτικοί

- Ο ορισμός δίδεται χωρίς την χρήση του ίδιου του ορισμού.
- $n! = 1 * 2 * 3 * 4 * \dots * (n-1) * n$

■ Αναδρομικοί

- Ο ορισμός βασίζεται στον ίδιο τον ορισμό
- $0! = 1$ και $n! = (n-1)! * n, n > 0$.

Αναδρομή

■ Αναδρομικοί Ορισμοί

$$n! = \begin{cases} 1 & n = 0 \\ (n-1)! * n & n > 0 \end{cases}$$

Βασική Περίπτωση

■ Βασική Περίπτωση

□ Μη-αναδρομικό μέρος

■ Γενική Περίπτωση

□ Αναδρομικό μέρος

Γενική Περίπτωση

Πως Λειτουργεί η Αναδρομή

■ Υπολογισμός του 5!

$$5 > 0 \text{ άρα } 5! = 4! * 5$$

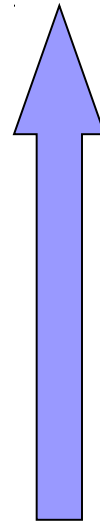
$$4 > 0 \text{ άρα } 4! = 3! * 4$$

$$3 > 0 \text{ άρα } 3! = 2! * 3$$

$$2 > 0 \text{ άρα } 2! = 1! * 2$$

$$1 > 0 \text{ άρα } 1! = 0! * 1$$

$$0! = 1$$

$$5! = 24 * 5 = 120$$

$$4! = 6 * 4 = 24$$

$$3! = 2 * 3 = 6$$

$$2! = 1 * 2 = 2$$

$$1! = 1 * 1 = 1$$

Αρχή της Αναδρομής

- Για την επίλυση ενός προβλήματος τάξης N :
  - Υποθέτουμε ότι η λύση για **τάξη $N-1$** υπάρχει και “χτίζουμε” την λύση για **τάξη N** βασιζόμενοι σε αυτή (**γενική περίπτωση**).
  - Δηλώνουμε τη λύση για την **βασική περίπτωση** (-εις).
    - Συνήθως για τάξη $N=1$.

Ιδιότητες/Χαρακτηριστικά της Αναδρομής

- Οι αναδρομικοί ορισμοί βασίζονται στην **επαγωγή (induction)**.
- Δηλωτικοί
  - Δηλώνουμε ΠΩΣ ορίζεται η έννοια/σχέση και όχι πως θα υπολογιστεί.
  - ... κατάλληλη για λογικό προγραμματισμό
- Μεγάλη εκφραστικότητα - απλότητα

Μεθοδολογία

- Αναλύουμε τις περιπτώσεις του προβλήματος σε δύο ομάδες
  - “τετριμμένες” / “οριακές” περιπτώσεις.
  - “γενικές” περιπτώσεις, όπου οι λύσεις δημιουργούνται ως συνδυασμός απλών περιπτώσεων

Υλοποίηση (με αναδρομή)

*linked_by_E(Endorser, User):-
endorse(Endorser, User).*

Οριακή
Περίπτωση
(Βασική -
ΜΗ αναδρομική)

*linked_by_E(Endorser, User):-
endorse(Endorser, UserX),
linked_by_E(UserX, User).*

Γενική
Περίπτωση
(Αναδρομική)

Αναδρομή vs. Επανάληψη

- Η standard Prolog **δεν** έχει δομές επανάληψης
  - **while, for, until,...**
- Η αναδρομή αντικαθιστά την επανάληψη
  - Κάθε αναδρομικός ορισμός έχει τον αντίστοιχό του επαναληπτικό ορισμό
  - *(μόνο που συνήθως είναι περισσότερο πολύπλοκος και σαφώς λιγότερο κομψός)*
- ***Speed vs Elegance***
  - Τεχνικές όπως tail recursion optimization βελτιώνουν τουλάχιστον τις ανάγκες σε μνήμη.

Παράδειγμα: Παραγοντικό

- Υπολογισμός Παραγοντικού

- Αναδρομικός Ορισμός

$$n! = \begin{cases} 1 & n = 0 \\ (n-1)! * n & n > 0 \end{cases}$$

- Αναλυτικός Ορισμός (επανάληψη)

fact:=1;

for i=1 to N

fact:=fact*i;

Αφηρημένο Σχήμα Κώδικα (απλό)

foo(X , ..., Z).

Βασική Περίπτωση

foo(X, ... ,Z):-

Γενική Περίπτωση

...

foo(NewX,...,Z).

Αφηρημένο Σχήμα Κώδικα

- Περισσότερες από μια βασικές/γενικές περιπτώσεις

foo(X ,..., Z).

foo(X,... ,Z').

...

foo(X,... ,Z'').

foo(X,... ,Z):-

...

foo(NewX,...,Z).

foo(X,... ,Z):-

...

foo(NewX,...,Z).

Βασικές Περιπτώσεις

Γενικές Περιπτώσεις

Prolog Κώδικας

factorial(0,1).

factorial(N, Fact):-

factorial(N-1, SFact),

Fact = SFact*N.

Error

Error

$$n! = \begin{cases} 1 & n = 0 \\ (n-1)! * n & n > 0 \end{cases}$$

Αριθμητικές Πράξεις στην Prolog

■ Ενσωματωμένο κατηγορημα *is/2*

?- X is 5 + 3.

8

?- X is 5 - 3.

2

?- X is 5 * 3.

15

?- X is 5 / 3.

1.66667

?- X is 5 // 3

1

?- X is 5 mod 3

2

...

?- X is Y + 3.

instantiation fault

<error> !!!!

Άλλες αριθμητικές Πράξεις

- Τελεστές Σύγκρισης

- $>$, $<$, $<=$, $>=$

- Τελεστές (αριθμητικής) ισότητας ανισότητας

- $=:=$, $=\backslash=$

- **Προσοχή:** Όλες οι μεταβλητές πρέπει να έχουν πάρει τιμές.

- Πρόβλημα έκφρασης αριθμητικών εκφράσεων στη Λογική οδήγησε αρχικά σε Υποστήριξη περιορισμών!

Prolog Code (corrected)

factorial(0, 1).

factorial(N, Fact):-

NN is N-1,

factorial(NN, SFact),

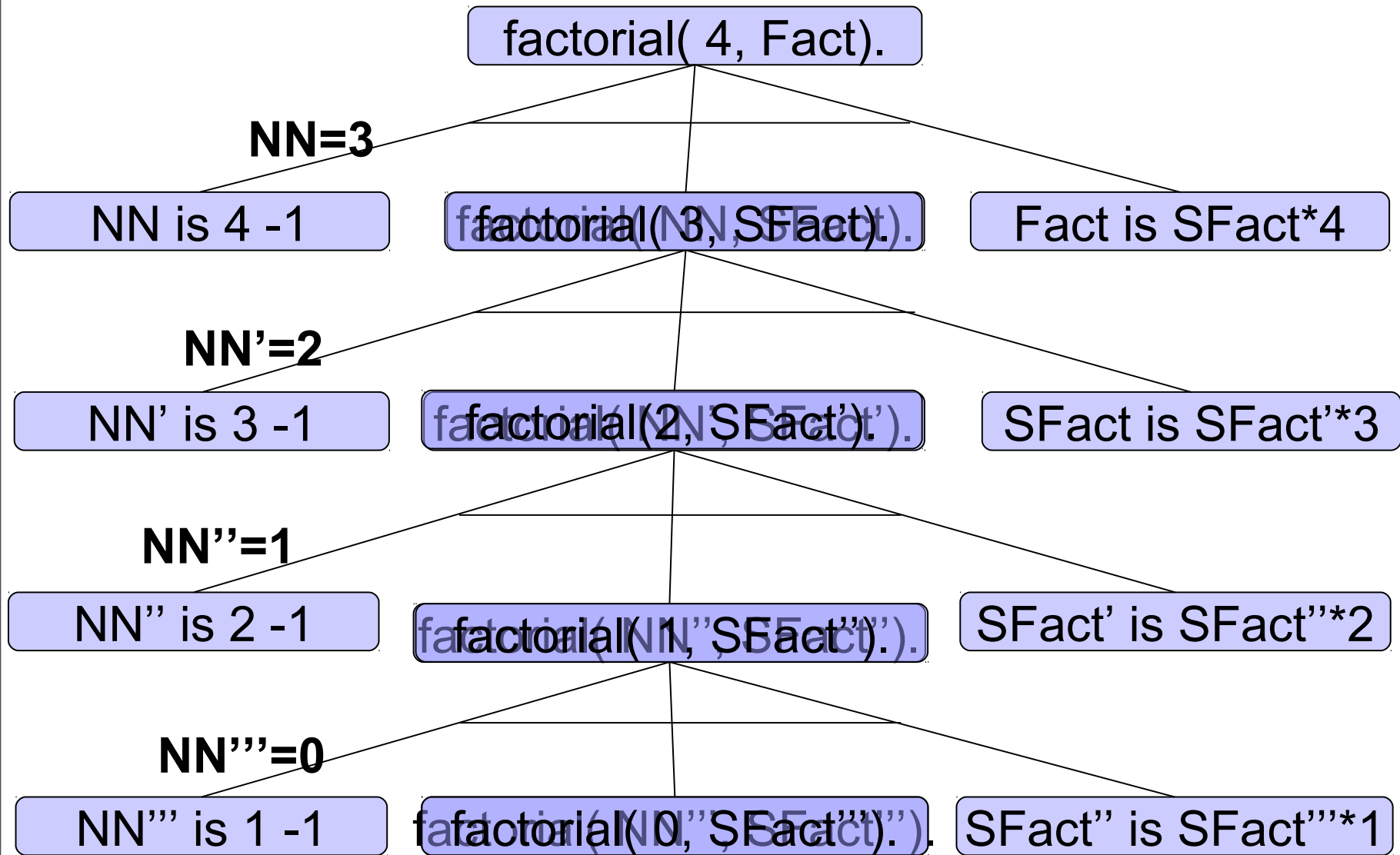
Fact is SFact*N.

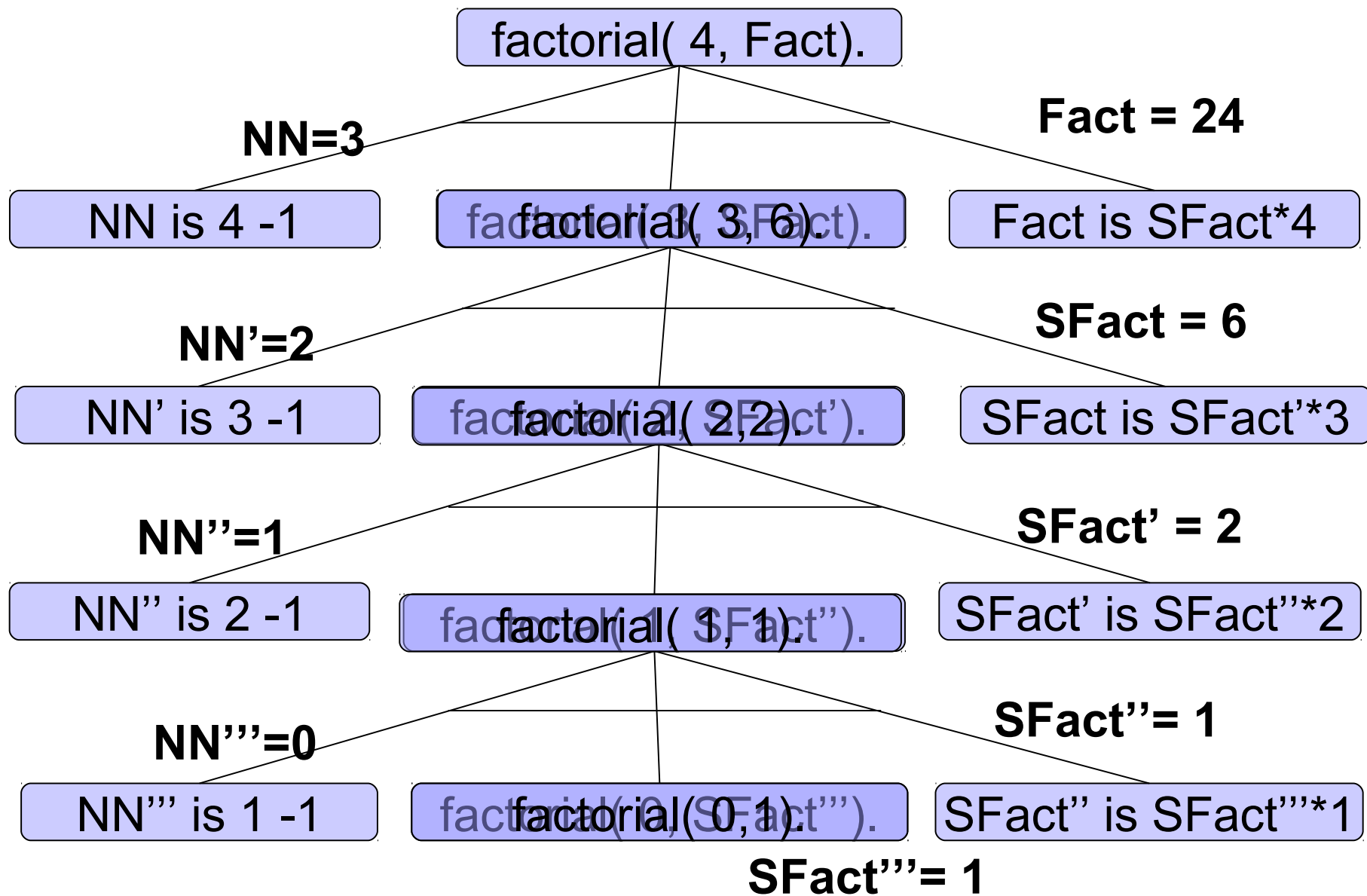
$$n! = \begin{cases} 1 & n = 0 \\ (n-1)! * n & n > 0 \end{cases}$$

Tracing μιας αναδρομικής κλήσης

- ?-factorial(4, Fact).


```
factorial( 4, 24).
```

Fact=24

yes

Ατέρμονες Βρόγχοι

- Ιδιαίτερη προσοχή θα πρέπει να δοθεί στη σειρά των προτάσεων του κατηγορήματος.

factorial(N, Fact):-

NN is N-1,

factorial(NN, SFact),

Fact is SFact*N.

← *Infinite Loop*

factorial(0, 1).

“Χρυσός” κανόνας της Αναδρομής

Πάντα τοποθετούμε στον κώδικα τις προτάσεις (clauses) που περιγράφουν τις βασικές περιπτώσεις, **ΠΡΙΝ** από εκείνες που περιγράφουν την γενική περίπτωση.

Ατέρμονες Βρόγχοι

- Ένας καλά ορισμένος κανόνας δεν έχει προβλήματα

factorial(N, Fact):-

***N>0**, NN is N-1,*

factorial(NN, SFact),

Fact is SFact*N.

factorial(0,1).

Ατέρμονες Βρόγχοι:

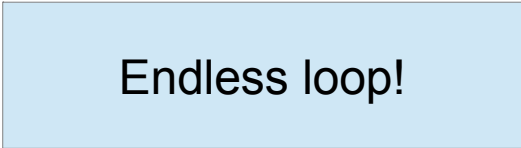
Σχέση linked_by_E

- Προσοχή στην σειρά των κλήσεων!

```
endorse(petros,ilias).  
endorse(petros,demos).  
endorse(petros,sofia).  
endorse(demos,nikos).  
endorse(nikos,helen).  
endorse(nikos,katerina).
```

```
linked_by_E_loop(Endorser,User):-  
    endorse(Endorser,User).
```

```
linked_by_E_loop(Endorser,User):-  
    linked_by_E_loop(Endorser,UserX),  
    endorse(UserX,User).
```


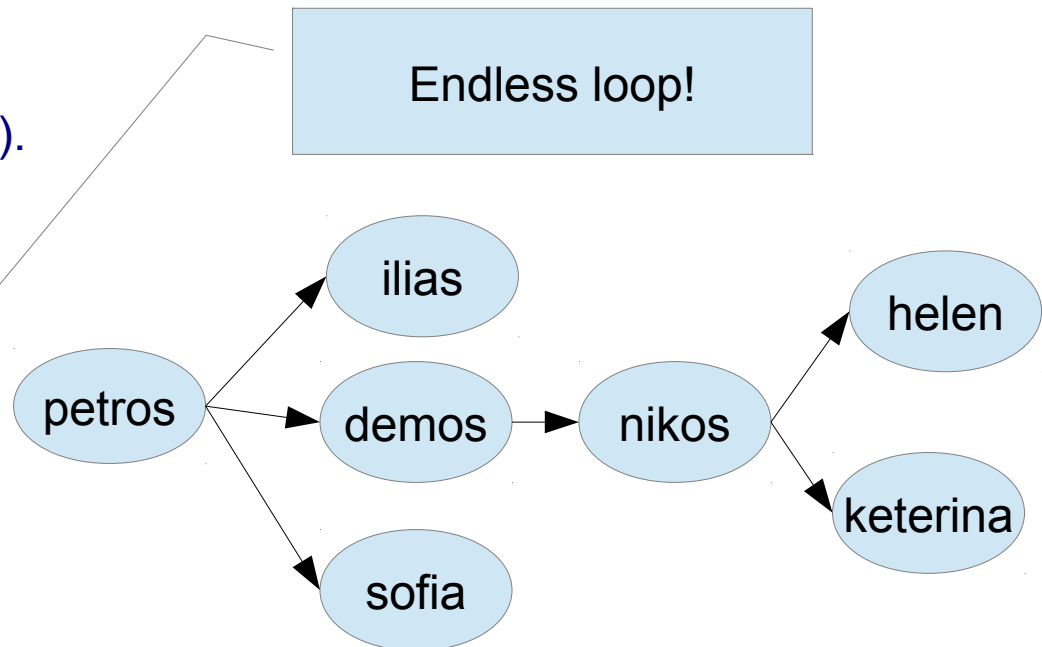
Endless loop!

Ατέρμονες Βρόγχοι: Σχέση endorse_link/2

- Μπορεί να γραφεί η σχέση με ένα μόνο κατηγορημα;

```
endorse_link(petros,ilias).  
endorse_link(petros,demos).  
endorse_link(petros,sofia).  
endorse_link(demos,nikos).  
endorse_link(nikos,helen).  
endorse_link(nikos,katerina).
```

```
endorse_link(X,Y):-  
    endorse_link(X,Z),  
    endorse_link(Z,Y).
```


Συμβολική Παραγωγή

- Εύρεση της πρώτης παραγώγου μιας συνάρτησης (απλές περιπτώσεις):
  - $\sin(x)/dx = \cos(x)$
  - $(x*y)/dx = x*0 + y*1 = y$
  - $(x+2)/dx = 1$
  - $(2*x+x+\cos(x))/dx = 2 + 1 - \sin(x)$

Συμβολική Παραγωγή

- Κανόνες για την εύρεση της πρώτης παραγώγου

$$dx / dx = 1$$

$$dc / dx = 0$$

$$d\sin(x) / dx = \cos(x)$$

$$d\cos(x) / dx = -\sin(x)$$

$$d(u+v) / dx = du/dx + dv/dx$$

$$d(u*v)/dx = v*du/dx + u*dv/dx$$

Ενσωματωμένα κατηγορήματα που αφορούν “τύπο” τιμής

- Build-in Predicates

- *atomic(X)*

- Πετυχαίνει αν το X είναι άτομο (σταθερά)

- *var(X)*

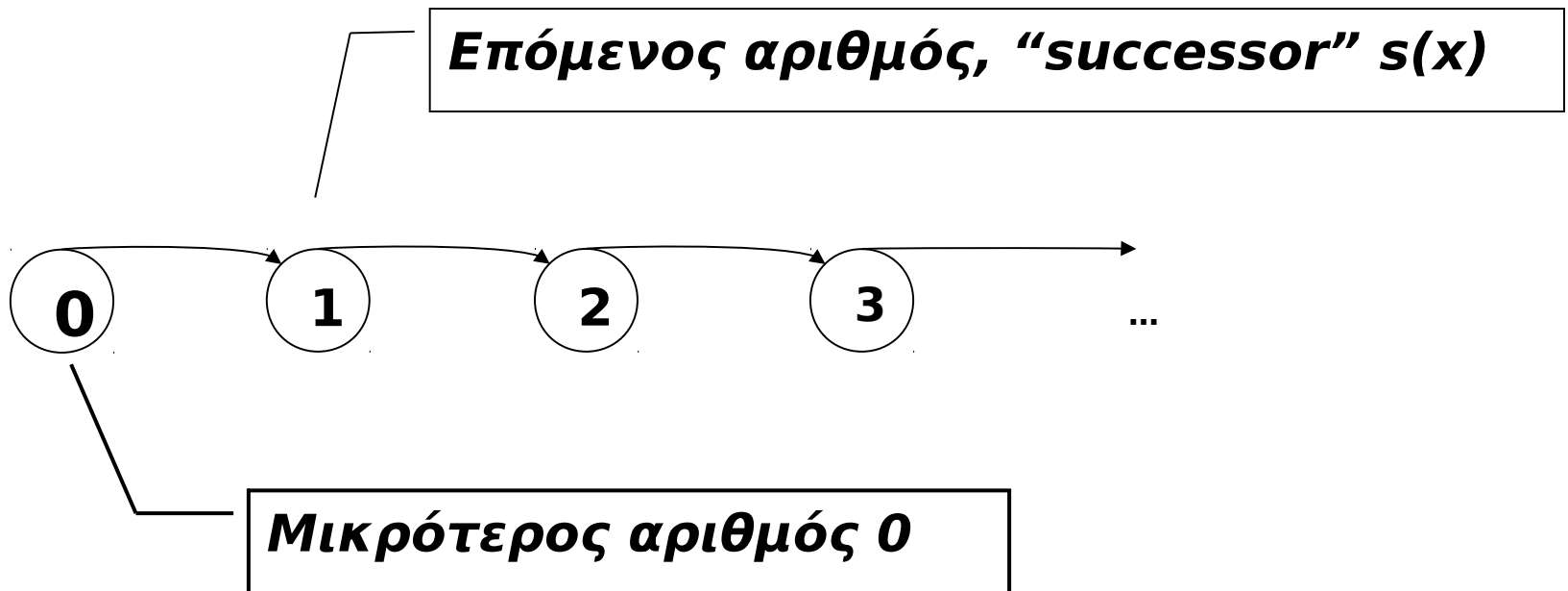
- Πετυχαίνει αν το X είναι **ελεύθερη** μεταβλητή

- *compound(X)*

- Πετυχαίνει αν το X είναι σύνθετος όρος.

Peano Αριθμητική

- Αναπαράσταση φυσικών αριθμών στη Λογική

Φυσικοί Αριθμοί Peano

- Ορισμός ενός φυσικού αριθμού
  - Το 0 είναι φυσικός αριθμός
  - Ένας successor (επόμενος) αριθμός ενός φυσικού αριθμού είναι φυσικός αριθμός.
- Πρόσθεση
  - $x + 0 = x$
  - $x + s(y) = s(x + y)$
- Γινόμενο
  - $x * 0 = 0$
  - $x * s(y) = (x * y) + x$